

Na osnovu člana 13. tačka c. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97 i 14/01), člana 33. Zakona o zaštiti i korištenju kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa ("Službeni list SRBiH", broj 20/85) i člana 28. Zakona o prostornom uređenju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 13/99, 19/99, 29/01 i 32/01), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici od 25. aprila 2002.godine, donijela je

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ŠIREG PODRUČJA VODOPADA "SKAKAVAC" SPOMENIKOM PRIRODE

Zaštićeno područje

Član 1.

Područje vodopada "Skakavac" koje se nalazi u istočnom dijelu Centralne Bosne, a sjeverno i sjeveroistočno od Sarajevsko-zeničkog bazena i Sarajevske kotline, omeđeno sa sjeverne, istočne i južne strane višim reljefom (Bukovik 1532 m, Rašljevo brdo 1492 m na jugoistoku, Vanjske stijene 1401 m na istoku, Stojne stijene sa Nebešinom 1410 m na sjeveru, te Uževice na zapadu 1393 m), proglašava se Spomenikom prirode.

Granice obuhvata

Član 2.

Granice Spomenika prirode obuhvataju:

Granica obuhvata Spomenika prirode polazi sa triginometra Kozo kota 1256, ide na sjevero-istok do raskršća u tačku sa koordinatama y-6 535 886, potom nastavlja putem iznad Jasikovca do raskršća (y-6 536 239, x-4 869 099), dalje u blagom luku ide do potoka (y-6 536 969, x-4 869 273), zatim u pravoj liniji prelazi preko kote 1418 (Nebešina) do puta, tu se lomi, skreće na jugo-istok, presijeca potok Sušicu i dolazi do tačke sa koordinatama y-6 538 366, x-4 868 701, opet se granica lomi na jugo-istok do tačke y-6 538 589, x-4 686 321, te skreće na jugozapad do kote 1247 (y-6 538 224, x-4 868 005), zatim dolazi na Perački potok (y-6 538 085, x-4 867 394), nastavlja uzvodno potokom do kote 924. Tu se granica lomi, ide na jugo-zapad kosom, pa krivudavim šumskim putem presijeca kolski put u izgradnji i dolazi do kote 1494 (Vratolom). Zatim skreće na zapad, prolazi sjeverno od planinarskog doma i dolazi do kote 1534 (Bukovik).

Odatle granica ide kosom na sjevero-zapad do tačke sa koordinatama y-6 535 954, x-4 865 989, nastavlja dalje putem na jugo-zapad u dužini od oko 230 m, skreće na kotu 1401 (sjeverno-istočno od kote 1387 Uževica). Tu se granica lomi, ide na sjevero-zapad kosom kroz šumu i do kraja šume u tačku sa koordinatama y-6 534 923, x-4 867 049, nastavlja dalje kosom do tačke sa koordinatama y-6 534 964, x-4 867 335, potom granica ide na sjevero-zapad presijecajući Perački potok pa kosom kroz šumu do tačke sa koordinatama y-6 534 631, x-4 867 850, zatim granica nastavlja ivicom šume do tačke sa koordinatama y-6 534 646, x-4 868 130, odatle pravom linijom na kotu 1066, pa na sjevero-istok putem do tačke sa koordinatama y-6 535 165, x-4 868 502, potom na kotu 1256 (Kozo) odakle je opis ovog područja i počeo. Opis granica je uzet sa topografskih karata 1: 25 000 (Faletići iz 1975.godine) i 1: 10 000 (Srednje 8 i Srednje 9), u ukupnoj površini od 1430,7 ha.

Kategorija zaštićenog područja

Član 3.

Zaštićeno područje se proglašava trećom kategorijom - prirodni spomenik namijenjen za konzervaciju specifičnih prirodnih obilježja.

Zoniranje prostora

Član 4.

Zavisno od stepena zaštite, u okviru granica Spomenika prirode, utvrđuju se tri zaštićene zone.

Član 5.

Prva zaštićena zona (nukleus) obuhvata vodopad "Skakavac" i njegovu okolinu površine 460,8 ha, a predstavlja prostor najviših vrijednosti, koje moraju ostati u potpunosti očuvane, a nalazi se u granicama:

Granica obuhvata polazi sa kote 1221,9 koja ima koordinate (y-6537 702,35; x-4866 972,47), kreće prema jugozapadu, prelazi preko kote Rast (1401,0 m) dolazi u tačku i gdje se spajaju dva povremena potoka (y-6536 431,81 x-4866 713,24), nastavlja na zapad prolazeći južno od kote 1312,9 dolazi i na istočnu stranu proplanka u tačku sa koordinatama (y-6535 758,17 x-6535 758,17) tu se granica lomi i skreće na sjevero zapad idući kosom prema Peračkom potoku kojega presijeca i dolazi u tačku sa koordinatama (y-6535 347,16 x-4867 608,59). Tu se granica lomi i ide na sjeveroistok idući šumom preko proplanka i dolazi na put u tačku sa koordinatama (y-6535 666,07 x-4868 626,73) odatle granica u luku nastavlja prema jugoistoku i dolazi na ivicu šume u tačku sa koordinatama (y-6536 148,71 x-4868 555,10), nastavlja preko proplanka te u blagom luku ide na sjevero-istok i dolazi do tačke na stijeni sa koordinatama (y-6536 858,16 x-4868 942,23). Tu se granica lomi i ide na jug i jugoistok prolazeći proplankom, presijeca pješačku stazu dolazi na rub šume u tačku sa koordinatama (y-6537 236,77 x-4868

350,45), nastavlja na sjeveroistok, izlazi na potok u tački sa koordinatama(y-6537 693,82 x-4868 493,70) potom u blagom luku skreće na jugo- istok i izlazi na potok u tački sa koordinatama (y-6538 082,66 x-4868 440,84) nastavlja na jug i dolazi do kote 1246,8 m, tu se granica lomi prema jugo zapadu presijecajući Perački potok i dolazi na kotu 1221,9 odakle je opis područja i počeo.

Osnovne vrijednosti Prve zaštićene zone čine:

1. Hidrološka raznolikost vrelo Skakavac

vodopad Skakavac,

hidrološki Spomenik prirode I kategorije,

kanjon Sušice,

Perački potok,

potok Jasikovac.

2. Geološka raznolikost.

Crvene stijene,

stijene Peračkog potoka,

stijene vodopada Skakavac.

3. Visok stupanj florističke raznolikosti

utvrđeno prisustvo preko 1500 biljnih vrsta,

visok stepen endemičnosti biljaka,

evidentirano preko 100 dinarskih endema,

evidentirano 120 balkanskih endema

jugoistočno evropskih endema 40, te

preko 100 rijetkih biljaka.

4. Ovu zonu karakteriše visok stepen vegetacijske raznolikosti, koja se odlikuje različitim endemičnim i reliktnim zajednicama u pukotinama stijena, sipara i šuma.

Član 6.

Druga zona (puferska zona) obuhvata prostor (površina ovog obuhvata iznosi 616,9 ha) na kome se prvenstveno ostvaruje očuvanje i zaštita izvornog stanja, a nalazi se u granicama:

Granica obuhvata polazi sa kote Kozo (1256,5 m) ide na sjeveroistok granicom ukupnog obuhvata do tačke sa koordinatama (y-6535 754,00 x-4868 837,92), tu skreće na jugoistok dolazeći do tačke sa koordinatama (y-6536 183,55 x-4868 660,16) potom skreće u blagom luku na sjeveroistok izlazeći na granicu ukupnog obuhvata u tački sa koordinatama (y-6536 678,38 x-4869 248,12), obuhvat ovog područja dalje produžava na sjeveroistok granicom ukupnog obuhvata i dolazi u tačku sa koordinatama (y-6537 119,72 x-4869 282,28), lomi se i kreće u blagom luku prema jugozapadu, jugu i dolazi u tačku sa koordinatama (y-6537 181,24 x-4868 545,21), produžava prema sjeveroistoku i izlazi na granicu ukupnog obuhvata u tački sa koordinatama (y-6537 761,33 x-4869 095,55) njim produžava na jugoistok presjecajući potok Sušicu i dolazi u tačku sa koordinatama (y-6538 593,49 x-486 8315,98), skreće na jugozapad, jug i jugoistok, dolazi do raskršća puteva u tačku sa koordinatama (y-6538 661,06 x-4867 372,08) produžava dalje na istok i sjeveroistok, presijeca rijeku Lješnicu i dolazi u tačku na granicu ukupnog obuhvata čije se koordinate (y-6539 235,02 x-4867 419,11). Granica dalje nastavlja granicom ukupnog obuhvata do tačke sa koordinatama (y-6537 947,73 x-4865 675,79) koja se nalazi istočno od kote Vratolom, zatim skreće prema sjeverozapadu i dolazi do tačke čije su koordinate (y-6537 214,80 x-4866 418,72) granica dalje nastavlja prema zapadu dolazi do tačke sa koordinatama (y-6536 283,63 x-4866 395,95) skreće na jugozapad i dolazi na granicu ukupnog obuhvata u tačku čije se koordinate (y-6535 234,02 x-4865 680,64) tu skreće na sjeverozapad i dolazi do tačke sa koordinatama (y-6534 993,25 x-4866 189,25) skreće na sjeveroistok, sjever i sjevero zapad i dolazi do tačke sa koordinatama (y-6534 856,65 x-4866 681,89), dalje nastavlja granicom ukupnog obuhvata i dolazi do tačke sa koordinatama (y-6534 828,56 x-4867 551,17) tu granica skreće na sjeveroistok, sjever i sjeverozapad i dolazi u tačku sa koordinatama (y-6534 708,73 x-4868 431,15), dalje produžava na sjeveroistok granicom ukupnog obuhvata i dolazi do kote Kozo odakle je opis ovog područja i počeo. Iz ovog obuhvata izuzima se obuhvat I zone, koji je prethodno opisan. Opis ovog područja rađen je sa karata 1:10 000.

Osnovne vrijednosti Druge zaštićene zone čine:

I. Hidrološka raznolikost

Perački potok,

potok Lješnica,

potok Sušica,

Miljevički potok,

Seinovački potok,

vrelo Bukovik,

vrela ispod Bukovika,

vrela ispod Vranjske stijene,

vrela ispod Stuplina.

2. Geološka raznolikost

klisura Babinog potoka,

Vranjske stijene,

Uževica,

Sušica,

Volujske stijene.

3. Visok stupanj florističke raznolikosti

utvrđeno prisustvo preko 1500 biljnih vrsta,

visok stepen endemičnosti biljaka.

4. Ovu zonu karakteriše visok stepen vegetacijske raznolikosti, koja se odlikuje različitim endemičnim i reliktnim zajednicama u pukotinama stijena, sipara i šuma.

5. Sakralno naslijeđe

Lokalitet Perca,

Pravoslavno groblje "Potoci" i

Pravoslavno groblje "Pod Jasihom".

Član 7.

Treća zona (tranzicijska prelazna zona) obuhvata prostor 353,0 ha, a nalazi se u granicama između granice obuhvata Druge zone i granice obuhvata Spomenika prirode.

Član 8.

Granice obuhvata Spomenika prirode i granice zona ucrtane su na topografskoj karti mjerila 1:10.000, koja se čuva u Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i sastavni je dio ove odluke.

Mjere zaštite

Član 9.

U prvoj zaštićenoj zoni mjere zaštite obuhvataju konzervaciju specifičnih prirodnih obilježja i odnose se na:

zabranu izgradnje objekata i infrastrukture, koja bi mogla narušiti postojeće ekosisteme, a posebno u prostoru vodopada "Skakavac",

zabranu izgradnje u zonama postojećih vrela i slivnom području,

urgentno uklanjanje objekata koji su potencijalni zagađivači sliva i vode na vrelima,

zabranu saobraćaja za sva motorna vozila, izuzev vozila sa odobrenjem upravljača zaštićenog područja,

strogu zabranu sječe šume, osim saniranja bolesnih stabala,

strogu zabranu kaptiranja vrela - hidroloških spomenika,

strogu zabranu korištenja otvorenog plamena,

zabranu lova, ribolova, sakupljanje ljekovitog bilja, šumskih plodova.

U drugoj zaštićenoj zoni mjere zaštite obuhvataju prvenstveno očuvanje i zaštitu izvornog stanja, a obuhvataju:

zabranu izgradnje u zonama postojećih vrela,

strogu zabranu kaptiranja postojećih vrela,

strogu zabranu sječe, osim sanitarne,

zabranu korištenja otvorenog plamena,

ograničeno pašarenje (sitna i krupna stoka).

Mjere zaštite u trećoj zaštićenoj zoni obuhvataju:

zabranu intenzivne pašne,

zabranu lova i ribolova,
zabranu intenzivnog sakupljanja ljekovitog bilja,
zabranu intenzivnog sakupljanja gljiva,
zabranu upotrebe zemljišta i aktivnosti suprotne namjeni zone,
zabranu unošenja stranih vrsta biljaka i životinja.

Član 10.

Šumskoprivredne, lovnoprivredne i vodoprivredne osnove, u granicama zaštićenog područja, uskladit će se sa mjerama zaštite utvrđenim ovom odlukom.

Intervencije u zaštićenom području

Član 11.

U prvoj zaštićenoj zoni dozvoljeno je:

uređenje staza za bezbjedan pristup vodopadu "Skaka- vac",
uređenja staza i punktova za edukativno posmatranje i izučavanje područja,
uređenja odmorišta za posjetioce,
postavljanje klupa, korpi za otpatke, putokaza, oznaka za kretanje i sl.

U drugoj zaštićenoj zoni dozvoljena je:

izgradnja pojedinačnih objekata (objekti za upravljanje prostorom, planinarski domovi, objekti škole u prirodi i sl. prilagođeni ambijentu),

izgradnja vodenica,

izgradnja edukacionih staza,

markiranje pješačkih staza,

markiranje hidroloških spomenika,

markiranje karakterističnih ekosistema i sl.

pri postojećoj infrastrukturi dozvoljena je ograničena upotreba motorizovanih sredstava, i to za službe osmatranja, protivpožarnu službu, službu za potrebe ekološkog turizma i opserviranja (vozila sa odobrenjem upravljača).

U trećoj zaštićenoj zoni dozvoljena je:

individualna gradnja za potrebe domicilnog stanovništva prilagođena tradiciji i ambijentu,

izgradnja turističkih objekata,

obavljanje poljoprivrednih djelatnosti, stočarstva, šumarstva, ugostiteljstva i sl.

U okviru druge i treće zaštićene zone dozvoljeno je:

motorni saobraćaj i to na saobraćajnim površinama prilagođenim prirodnom ambijentu, uz saglasnost upravljača prostora,

izgradnja staza od prirodnih materijala i dimenzija prilagođenim okolišu u svrhu kretanja pješaka,

svi građevinski zahvati u skladu sa zatečenim fizičkim strukturama prirodnog okruženja.

Korištenje i upravljanje

Član 12.

Zaštićeno područje - Spomenika prirode može se koristiti isključivo u skladu sa ovom odlukom i namijenjeno je prvenstveno za edukativni i naučno-istraživački rad, vikend-turizam i rekreaciju sa odgovarajućim smještajnim kapacitetima.

Član 13.

Upravljanje zaštićenim područjem, u skladu sa utvrđenom kategorizacijom, ovom odlukom, Planom upravljanja i Programom prostorne organizacije, vršiće Javno preduzeće "Sarajevo šume" Sarajevo (posebna Organizaciona jedinica u okviru preduzeća).

Član 14.

Potrebna sredstva za realizaciju ove odluke obezbjeđivat će se iz Budžeta Kantona Sarajevo, naknada za obavljanje dopuštenih djelatnosti u obuhvatu Spomenika prirode i drugih izvora.

Član 15.

Nadzor nad provođenjem ove odluke vršiće ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša i druga ministarstva u okviru svojih nadležnosti.

Član 16.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-02-9077/02 25. aprila 2002. godine Sarajevo

Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo Miro Lazović, s. r.